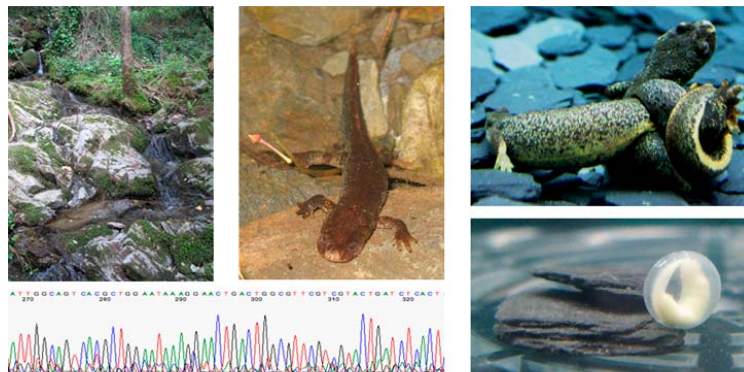

12/03/2018

El supervivent del massís del Montseny

Calotriton arnoldi és un tritó que viu exclusivament en el massís de Montseny. Amb un nombre molt baix de representants, aïllats en subpoblacions, caldria esperar que l'espècie presentés problemes genètics d'endogàmia. No obstant això, els estudis sobre "l'estat de salut" genètic d'aquesta espècie demostren que posseeix uns nivells de diversitat genètica similars als de la seva espècie germana, la qual té un rang de distribució molt major, així com uns nivells molt baixos de parentesc interpoblacional i d'endogàmia.

Figura 1. Imatges on es mostra el tritó del Montseny, el seu hàbitat, un amplex (aparellament) i un ou en un estat de desenvolupament avançat. Foto: Francesc Carbonell i Emilio Valbuena-Ureña

El tritó del Montseny és un dels amfibis més amenaçats d'Europa, i està catalogat com a en perill crític d'extinció per l'UICN (l'organització a nivell mundial que es dedica a la conservació). Ja fa més d'un milió i mig d'anys que el Tritó del Montseny (*Calotriton arnoldi*) es va definir com a espècie, separant-se del seu germà tritó pirinenc. Des de llavors, de tot el món, només viu en 8 km² del Montseny, de fet només en set torrents del massís, i per més inri, aquests torrents estan separats per riu Tordera que fa de barrera natural per als animals.

Els censos parlen d'uns 1500 individus. Espècies amb aquests rangs de distribució

tan restringits i amb poblacions petites i tan aïllades són susceptibles a patir problemes genètics d'endogàmia, que poden afectar a l'èxit reproductiu, i a la vegada donar lloc a poblacions encara més petites. Són susceptibles a entrar al que s'anomena vòrtex o espiral de l'extinció. Des que es va descobrir com a espècie, l'any 2005, es van iniciar els estudis genètics per veure "l'estat de salut" genètic de l'espècie.

Sorprenentment, tot i que les estimes poblacionals efectives eren molt baixes, aquesta espècie presentava nivells de diversitat genètica semblants als de l'espècie germana, el tritó pirinenc, que té un rang de distribució 2500 vegades més gran. No només això, sinó que també es va veure que entre les poblacions del tritó del Montseny hi havia relacions de parentesc molt baixos així com baixos nivells d'endogàmia. Alguna estratègia ha dissenyat aquesta espècie per tal de poder sobreviure milers d'anys a les portes de l'espiral de l'extinció però sense entrar-hi.

L'explicació rau en l'estratègia reproductiva. Les femelles d'aquesta espècie tenen la capacitat d'emmagatzemar l'esperma de múltiples aparellaments i de diferents mascles. A més, es creu que les femelles són capaces de seleccionar aquells més que són genèticament més diferents, evitant així els problemes d'endogàmia. Aquesta estratègia hauria permès a aquesta espècie sobreviure en petites poblacions fins a dia d'avui. No obstant, no hem d'oblidar els riscos actuals que amenaces les seves poblacions (pèrdua o degradació de l'hàbitat). L'extinció d'una o varies poblacions podria fer entrar al tritó del Montseny definitivament en l'espiral de l'extinció. Per tal d'assegurar-ne la supervivència s'ha iniciat un projecte europeu Life-Tritó, en el qual, entre altres accions, s'hi avocaran esforços per a conservar el seu hàbitat natural.

Emilio Valbuena-Ureña; Anna Soler-Membrives

Departament de Biologia Animal, de Biologia Vegetal i d'Ecologia

Àrea de Zoologia

Universitat Autònoma de Barcelona

Anna.Soler@uab.cat; emiliojavier.valbuena@uab.cat

Referències

[View low-bandwidth version](#)